

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per
Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum,
quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia
Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Titulus V. De Magistris, & ne aliquid exigatur pro Licentia docendi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

relam, de Simon. cit. autem *c. constitutus*. Pensio seu census annuus non tanquam pretium & aestimatio remissa jurisdictionis, sed in illius sive prateritae jurisdictionis recognitionem, & concessae libertatis signum sit reservatus, ut Gloss. in cit. *c. constitutus, v. recompensare*. Abb. *ibid. n. 17.* Suar. *de Simon. c. 24. n. 37.* Wiestn. *b. t. n. 5.* juxta *c. recepimus, de privileg.* Neque etiam praxis Curiae Romanae, in qua vendi videntur Clericatus Camerae & Auditorum munia, habentia annexam jurisdictionem Ecclesiasticam nomine Papae exercendam. Nam distinguendum inter jurisdictionem & emolumentum temporale, quorum prius vendi nequit sine Simonia; sed neque posterius ut jurisdictioni conjunctum. *Can. si quis objecerit. 1. q. 3.* Quo non obstante, vendi potest dictum emolumentum secundum se & nude spectatum, seu ut separatim ab illa jurisdictione. arg. *c. fin. h. t.* Non secus ac in beneficio fructus sine Simonia vendi possunt, dum illi iusque illos percipiendi à titulo seu officio spiritali autoritate Pontificia separatim, ut Abb. *l. c. n. 2.* Angel. *V. Simonia 2. n. 2.* Suar. *l. c. c. 20. n. 6.* Castrop. *tr. 17. d. 3. p. 12. n. 7.* quos citat & sequitur Wiestn. *num. 6.* de quo posteriore sit

Quaest. 119. Num Possessiones, redditus Ecclesiae, fructusque beneficiorum pro annuo censu elocari possint?

Resp. Affirmative, arg. *c. fin. h. t.* Ubi dum agitur de locatione Ecclesiae, nomine Ecclesiae veniunt solum fructus & obventiones, possessiones Ecclesiae seu ipsa praedia illius, ex quibus dicti fructus proveniunt, ut cum Gloss. in cit. *c. fin. V. Praefatam Ecclesiam.* haec enim elocari possunt ad tempus modicum, ut patet ex *c. ad audientiam, de rebus Eccles. alien.* & quidem jure antiquo non ultra novennium, hodieum verò non ultra triennium citra licentiam Papae. juxta *Extrav. ambitio. se. de rebus Eccl. alien.* ubi ea recepta. Qua tamen constitutione etsi Covar. *l. 2. resol. c. 16. n. 6. in fin.* Redoan. *tract. de reb. Eccles. non alien. q. 58. n. 44. & seq.* Et alii nonnulli probabiliter putent prohiberi tantum ad triennium locationem rerum Ecclesiae, quales sunt fundi & praedia, non verò fructuum; sed hos ultra triennium elocari posse, etiam ad vitam beneficiarii; contrarium tamen in puncto juris verius censet Pirh. *b. t. n. 6.* eò quod dicta constitutio generaliter loquatur prohibendo ultra triennium elocari omnes res & bona Ecclesiastica, fructus autem beneficiorum sint etiam res & bona ecclesiastica.

Quaest. 120. Quae pena constituta contra dictam prohibitionem concedentibus & recipientibus jurisdictionem exercendam pro pretio seu annuo censu ejusve exercitium?

Resp. Tam dans quam recipiens jurisdictionem ecclesiasticam, regimen Ecclesiae, seu animarum pro pretio, excluduntur ab Ecclesia, in cujus contumeliam res seu pretium datum & acceptum, *c. consulere de Simon.* Dein dans pretium pro officio, jurisdictione & regimine Ecclesiae, à Clero remouetur, & sic amittit officium & jurisdictionem concessam. Episcopus etiam eam concedens perdit potestatem concedendi hujusmodi officium, *c. 10. h. t.* item suspenditur ad tempus pro qualitate delicti, *c. 2. h. t. & ibid. Gloss. v. percellatur.*

Quaest. 121. Qualiter Papa sine Simonia exigit & recipiat annatas?

Resp. Annatas (hoc est, integros fructus primi anni ex Episcopatibus, Prælatibus aliisque beneficiis vacantibus, dum hi excedunt summam 24. aureorum) sine Simonia iuste & rationabiliter exigit ac recipit Papa, ut ostendunt Fagn. in *c. 1. h. t. Azor. p. 2. l. 7. c. 12.* cum non exigantur & solvantur pro collatione seu provisione Prælaturarum & beneficiorum tanquam pretium, aut merces conferenti debita, nec pro ullo jure spiritali aut spiritalibus annexo, sed tanquam fructus ad eum spectantes, quos, uti potuit, separatos à beneficiis sibi reservavit iusto titulo, nimirum partim suae seu Sacrae Sedis, partim in ministrorum seu officialium, quorum opera in totius Ecclesiae gubernatione eger, sustentationem, adeoque quod suum est, sibi que competit veluti quid temporale, ab omni titulo & jure beneficii separatim exigit, & confert. Confirmaturque id ipsum exemplo summi Sacerdotis veteris legis, cui à minoribus Sacerdotibus ac Levitis ex præcepto divino, *c. 18. Numeror.* debebantur & solvebantur decimae decimarum. Item à simili, dum omnibus Ecclesiis & Clericis suae diocesis Episcoporum est imponere, & ab iis exigere subsidium caritativum pro suis necessitatibus. Item ex eo, quòd si Papa conferens alicui beneficium fructus illius reservare potest ex parte vel ex toto in alterius indigentis subsidium, vel pensionem beneficio imponere in gratiam alterius, cur non etiam id ipsum possit in commodum Camerae suae, vel Ministrorum suorum necessariis egentium: ita ferè Pirh. *b. t. num. 9.* qui etiam *num. 10.* bene advertit, signum manifestum esse; has annatas non pendit pro collatione beneficiorum, sive sint ex majoribus & consistorialibus, ut Episcopatus, Abbatia, sive ex minoribus, sed tanquam fructus primi anni Pontifici reservados, quòd dum eadem Prælatura seu beneficium intra annum bis aut saepius vacat, illudque successivè duobus vel tribus confertur, annata non nisi semel exigantur & solvantur. Verùm de annatis vide me fusiùs tractantem in *foro beneficii* p. 2. q. 601. & p. 3. q. 189. & 190.

TITULUS V.

De Magistris, & ne aliquid exigatur pro Licentia docendi.

Quaest. 122. Literatorum gradus quotumplures sint, & quid singuli importent?

Resp. Primò: Literatorum in scientia aliqua seu disciplina, sive sacra, sive profana testimonio & honore publico ornatorum tres Ordines seu gra-

dus sunt, nempe Baccalaureatus, Licentia, Doctoratus seu Magisterium, etsi in locis aliquibus hi gradus non omnes, vel non ita gradatim recipiantur, & ceteri supremo praemittantur.

2. Resp. Secundò: In loco infimo stant Baccalaurei, sic magis congruè dicti à Bacca lauri sive ejus frondibus jam baccatis & frugiferis, ut Alciat. in *L.*

cui præcipua. ff. de V. S. vel à Gallica voce *Bacche-
lier*, militem tironem, seu inferioris Ordinis nobi-
lem significante, ut Besold. de studio. c. 6. & Du
Fresne in glossar. v. *Baccalarii*: eorum verò no-
mine veniunt, qui sui in scientia profectus primum
testimonium publicum sunt consecuti. Non pa-
riformiter ubique, quò ad studiorum tempus hic
gradus conferri solet. In pluribus Universitatibus
prævio examine creantur Baccalarii Artium & Phi-
losophiæ, absoluto primo anno Philosophiæ seu Lo-
gicæ, ad initium anni secundi. Baccalarii Theolo-
giæ sub finem secundi, aut initium tertii anni audi-
tæ Theologiæ.

3. Resp. Tertiò: Licentiorum (qui est alter
post Baccalaureatum gradus) appellatione cen-
sentur, quibus supremum in scientia aliqua (sive ea sit
Philosophica, sive Medica, sive Juridica, sive Theo-
logica) honorem seu gradum, ejusque insignia,
quando volunt publicè capefendi collata, publicè
est facultas seu licentia; quæ proinde non solum ju-
diciu de dignitate promovendi, sed & distinctum
literarum gradum constituit supremo gradui, seu
Magisterio & Doctoratui affinem. Unde ab ali-
quibus quasi-Doctores appellantur, Besol. l. c. c. 8.
Iterum de grad. Academ. c. 4. n. 10.

4. Resp. Quartò: Doctorum & Magistrorum
nomine confuso, etsi veniant indiscriminatim omnes
in prædictis Facultatibus suprema laurea donati, ex
usu tamen universitatum aliquarum ita distinguun-
tur, ut nomine Magistrorum in Universitatibus,
præcipuè Germaniæ, v. g. in Ingolstadiensi, Salis-
burgensi, Coloniensi &c. omnes tam in Theolo-
gia, quam utroque Jure & Medicina supremum
gradum consecuti, ordinariè vocantur Doctores;
in Philosophia verò Artium Liberalium ac Philoso-
phiæ Magistri. Item in Parisiensi, Lovaniensi, Sal-
manticensi dicuntur Magistri, qui supremo illo ho-
nore in Theologia condecorati, alii verò in utroque
Jure & Medicina gradum supremum adepti vocan-
tur Doctores, Besol. l. c. num. 7. Mendo. de Jure
Academ. l. 1. n. 292. Gl. in Clem. 2. v. Doctoratus.

Quæst. 123. Penes quos sit hos gradus
literarios decernendi & conferendi
potestas.

1. Resp. Primò: Gradus hos in scientiis sacris,
puta Theologia & Jure Canonico decer-
nendi, conferendique potestatem penes summum
Pontificem, uti & in disciplinis profanis, puta in Ju-
re Civili, Medicina, Philosophia penes Imperato-
rem, aliosque Principes superiorem in temporalibus
non recognoscentes originaliter residere, ex eo con-
stare videtur, quòd potestas illa conferendi hos gra-
dus, qua polleat alii quoque inferiores, non nisi ab
illis supremis Principibus dimanarit: dum illi po-
testatem hanc tum certis personis, v. g. Comitibus
Palatinis, tum Collegiis, ac præcipuè studiorum ge-
neralium Universitatibus perpetuò concedere &
communicare contueverunt: quin & ipsi per se
contulerint, ut variis de super relatis exemplis testan-
tur Besold. c. 9. Mendo. l. c. n. 73. & à num. 360.
apud Wiestn. h. r. n. 6. ubi etiam rationem, cur
creare sacra Theologiæ, & SS. Canonum Doctores
potius sit Apostolica, quam Imperialis ac Regiæ,
alteriusve potestatis, hanc assignat: quòd discipli-
næ illæ, in quibus divini & ecclesiastici juris dog-
mata, sanctiones ac decreta per earum Professores
traduntur & explanantur, ex institutione & fine suo
sunt spirituales, quippe ordinatæ ad spiritualia, nem-
pe DEI cognitionem & cultum, fidei & justitiæ

Christianæ studium in fidelibus conservandum ac
promovendum, an marumque salutem.

2. Resp. Secundò: Non ubivis locorum hæc
potestas ad hos gradus promovendi inferioribus iis-
dem communicativè concessa: nam licet in qui-
busdam Universitatibus ea competat ipsis eorum fa-
cultatum Professoribus & Moderatoribus, quibus &
competit, Candidatos examinare, & pro eorum re-
ceptione approbare; in aliis tamen diversis ab illis ad
hanc collationem constituti à summis Principibus,
sic in Germaniæ Academiis Catholicis licentiam
concedit cujusvis Procancellariis, alibi, ut in Parisi-
na Cancellarius ipse, uti & eundem in Universitate
Dilingana publicè renunciassè utriusque Juris Do-
ctores, licet ipse Doctor Juris Imperialis non esset,
meminit Wiestn. n. 9. In Bononiensi gradus su-
premos in omnibus facultatibus confert Ecclesiæ
majoris Archidiaconus, teste Lenauder, de privil.
Doct. p. 1. n. 4. In Salmantina Scholasticus, seu
Magister scholæ solus; testibus Mendo. l. c. n. 171.
& Gonz. in c. quia nonnullis. h. r. n. 5. apud Wiestn.
l. c. his non obstantibus, quòd hi ipsi promotores
gradu, ad quem promovent alios, insigniti non sint;
cum in collatione gradus Candidatus non approbe-
tur primum pro eo, sed aliorum Doctorum examine
& judicio approbatus, solummodo declaretur, &
insignium traditione quodammodo investiatur Do-
ctor, ut cum Fabro in L. 2. c. de vet. jur. enucl.
& Lenaud. Wiestn. l. c.

Quæst. 124. Qualiter & quale promo-
tioni ad dictos gradus præmittendum
examen.

1. Resp. Primò: Examen super scientia promo-
vendi, aut æquivalentem ei positionum ex
præcipuis facultatis partibus selectarum publicam,
& cum doctrinæ commendatione susceptam pro-
pugnationem Magisterii, & Doctoratus collationi
præmittendam; constat ex usu & literis Apostolicis
& Imperatoriis, quibus potestas hos gradus confe-
rendi Universitatibus communicatur. Et ita qui-
dem, ut graviter peccent, qui Apostolicis aut Im-
perialibus rescriptis indulta sibi facultate abutendo,
gradus & honores literarios supremos sine ulla inve-
stigatione doctrinæ personis scientia omnino desti-
tutis, & non nisi, ut inquit Purpuratus in L. 1. ff. de
eo, cui mand. n. 455. in rubrica de edendo, & de ju-
ris & facti ignorantia versatis, quibus triti versicu-
li: in codice medicè: in digestis nihil potestis, in
institutis similes brutis: in novellis asellis: Examen
creamini Doctores: o tempora! o mores! optime
congruunt; in gravissimum reip. damnum, & di-
ctarum Facultatum turpem illusionem & prostitu-
tionem temerariè conferre præsumunt; quin &
hominibus ignotis nunquam antea visis ad simplices
aut nummis armatas, eorum etiam absentium pre-
ces Doctoratus diplomata submitunt.

2. Resp. Secundò: Sed &, si instituat exam-
men, illud minimè perfunctorium & umbratule esse
oportet; sed rigorosum, prout exigunt tum Impe-
ratorum ac Cæsarum rescripta, quibus Comites Pa-
latini creantur, aut quibus dicta examinandi crean-
dive Doctores potestas committitur; tum ipsa reip.
necessitas, ne ex defectu virorum, quibus fidei &
religionis negotia, juventutis institutio, civium gu-
bernatio, Ecclesiarum animarumque salus pertra-
tanda, nec non quæstionum ac litium cognitio, de-
cisioque committitur, in summam confusionem ac
pericula adducatur. Atque ex his jam patet, quid
sentendum de Doctoribus dictis Bullatis, non in
studio-

studiorum generalium Universitatibus, sed rescripto Principum aut à Comite Palatino titulum doctoratus adeptis, nimirum quod si sine ullo doctorum Academicorum examine aut serio scientiæ experimento eo titulo digni renunciati, parum curandi, veluti, ut aliqui loquuntur, Bullæ inflatæ vento, & doctrina vacuæ. Dum etiam, licet doctrina non omnino destituti, non faciliè ad literarum Universitatum cathedras admittantur, quin & Pius V. in Constitutione sua, quæ incipit: *Quævis edita* 1568, ad Doctoratus & Magisterii vel Licentiæ gradus à Comitibus Palatinis aliisque prætextu facultatum sibi à Sede Apostolica indultarum promotos, ulla istiusmodi gradus prærogativa dignitates aliæque beneficia Ecclesiastica concernente voluit gaudere. Tridentino quoque *Seff. 22. c. 2. de reform.* exigente, ut ad dignitates & beneficia illa assumantur, qui in Universitate studiorum Magistri vel Doctores aut Licentiati in Theologia vel Jure Canonico sunt promoti. ita ferè Wiestn. *n. 16. & 17.* quibus tamen ob stare non videtur, quod, ut tradunt Rebuff. *intr. de nominat. q. 21. n. 19.* Gratian. *discept. for. c. 186. n. 70.* Gonz. *ad reg. 8. Cancel. §. 3. proem. n. 115.* apud Barbof. *in c. Episcopos. dist. 17.* nimirum Doctorem creatum à Papa vel Principe (intellige præviè examinatum, vel de cuius habilitate constabat) præcedere alios in quibuscunque Collegiis graduatos.

Quæst. 125. An & quibus privilegiis fruuntur Magistri seu Doctores & Licentiati, vel etiam Studentes his facultatibus?

1. Resp. Ad primum primò: Magistros, Doctores, Licentiatos, tam Theologiæ, quàm utriusque juris pluribus gaudere privilegiis constat, non competere ea indebitè promotis asstruunt plures: quam opinionem quamvis admodum æquitati consentaneam dicat Wiestn. *h. t. n. 15.* subiungit tamen, in praxi magnopere cavendum, ne communia aliàs illis privilegia denegentur alicui, cui à Collegio aliquo vel etiam Comite Palatino Doctoratus dignitas est concessa, nisi ei principali aliave legitima autoritate malè obtentæ dignitatis nomen sit ablatum. De cætero primum illorum privilegium est, quod à plebeia conditione exempti in dignitate censeantur constituti. Arg. *c. 3. h. t. & Clem. 2. eod.* Secundum quod nobilibus annuementur. Arg. *L. 2. §. ult. in fin. & L. 4. §. 1. in fin. ff. de excusat. tutor. & vel gaudeant privilegiis nobilium.* Arg. *C. de multa. de prob.* Tertium, quod pro Doctoribus & Magistris ster præsumptio integritatis & innocentiae, unde cæteris paribus in assequendis dignitatibus & beneficiis Ecclesiasticis præferri aliis debeant, juxta *c. de multa. c. cum in cunctis de elect.* juncto Trid. *Seff. 24. c. 12. de reform.* Quartum, quod in collatione beneficii & in receptione ordinum examinandus non sit, ex quo notus promoveri potest sine examine. Dec. *in c. constitutus. il. 2. n. 7.* Abb. *n. 4. de appell. Henriq. in sum. L. 10. c. 19. in princ.* Sa in *aphorism. V. examen.* & alii, quos citat. & sequitur Barbof. *in c. de Petro dist. 47. n. 1.* juxta Trid. *Seff. 7. c. 13. de reform.* Secus tamen est, ut Barbof. *ibid. n. 2.* in collatione parochialium, in qua examen præcisè necessarium est, nec omitti potest ex eo, quod provivus notoriè dignus est, cum à Concil. Trid. *Seff. 24. c. 18.* & Pio V. in Bulla incipiente, in conferendis. examen pro forma requiratur, docente tamen etiam quod ad Parochiales contrarium Garc. à quo cavendum monet

Barbof. *de off. & potest. Episc. p. 3. alleg. 60. n. 26.* Quintum, quod criminum rei mitius puniendi quàm plebei, adeoque de crimine etiam capitali suspecti potius domi aut alio certo loco quàm publico carcere custodiri debeant. Nec torturæ subijciendi (ut specialiter Clarus *sent. L. 5. §. fin. q. 64. n. 16.*) nisi in criminalibus exceptis, nec ultimum supplicium meriti pœnâ tritemium, fustibus, laqueo, vel ignominiosiori pœnâ genere, sed gladio perimi debeant. Arg. *L. custodiam. ff. de custod. reor. L. 4. c. ad Leg. Jul. L. mortis. §. 11. ff. de pœnis.* Sextum, quod exempti sint ab oneribus tam realibus quàm personalibus juxta expressum textum *L. medicos, & L. 11. c. de Professoribus & medicis.*

2. Resp. Ad primum secundò; præter hæc & alia Magistris & Doctoribus omnia communia privilegia, habent & alia specialia actu in academia aliqua docentes Theologiam vel Jus Canonicum, quorum præcipuum est, quod percipiant fructus beneficii sui Ecclesiastici, si quod habent pro tempore, quo causâ docendi absunt, etiam per plures annos; & quidem de docentibus Theologiam clarus est textus *c. super specula. h. t. §. docentes.* & dispositio Trid. *Seff. 5. c. 1. de reform.* & de docentibus Jus Canonicum tradunt Sylv. V. *Residentia.* Felin. *in cit. c. super specula. n. 2.* Abb. *ibid. n. 6.* Fagn. *n. 4.* sic declaratum à S. Congr. testans Pirh. *h. t. n. 9.* Garc. *de benef. p. 3. c. 2. n. 54.* qui etiam *n. 60.* subiungit, id procedere, etiamsi actu docentes stipendium non habeant, nec ad docendum conducti sint mercede, sed doceant voluntariè, modò id faciant cum licentia Universitatis seu Collegii, ratio hujus est, quod Ecclesiæ universali non minùs prodest scientia Juris Canonici quàm Theologiæ, utpote ad Ecclesiæ regimen officiorumque Ecclesiasticorum bonam administrationem omnino necessaria. Secus tamen est, de docentibus has facultates privatis, V. G. in monasterio aliquo, pro ut declaravit S. Congregat. teste Garc. *l. c. n. 55.* quin & actu publicè legentes Theologiam, & causâ docendi absentes non lucrantur nisi fructus grossos suorum beneficiorum, non verò distributiones quotidianas juxta *c. licet. de prebendis,* & gl. in *c. ult. h. t.* nisi fortè redditus omnes in distributionibus quotidianis consistenter, tunc enim non nisi duas partes harum distributionum lucrabuntur, tertia parte accrescente præsentibus, Fagn. *in c. ult. h. t. n. 2. & 3.* Garc. *l. c. n. 351.* juxta declarationem S. Congr. quam refert; vel etiam, nisi alicubi vigeret consuetudo contraria, ut cum gl. *l. c. Moneta de distrib. p. 2. c. 10. n. 28.*

3. Resp. Ad secundum: Licentiatos venire quoque in favorabilibus nomine Doctorum & Magistrorum, ita ut etiam fruuntur eorum privilegiis, asserunt Besol. *l. c. c. 8.* Mend. *l. c. n. 133.* apud Wiestn. *n. 18.* item Alciatus in *L. Præcipua. ff. de V. S. & Lenaud. de priv. Doctor. p. 4. n. 11.* quos citat & sequitur Reiffenst. *h. t. n. 12.* ex ea ratione, quod cum ea privilegia concedantur Doctoribus & Magistris non propter illam solemnitatem inaugurationis in Doctores, sed principaliter ob excellentem & legitimè probatam doctrinam, qua bono publico & communi deservire possunt, non minùs eadem participare censendi sint, qui eadem doctrina instructi jam publicè declarati facultatem & licentiam acceperunt, sine ullo ulteriore examine statim, si velint, lauream doctoralem recipiendi, etsi ea necdum decorati. Unde & Trident. *Seff. 22. c. 2. & Seff. 24. c. 12. de reform.* in assequendis dignitatibus ac beneficiis Doctoratum requirentibus eosdem

dem Doctoribus æquiparat; hoc tamen excepto, quod literas Apostolicas interscriptas Doctori vel Magistro Licentiatu aperire & exequi nequeant; ut Reiffenst. n. 13. sed neque ex eo, quod dicta privilegia in solemnibus Doctorum inaugurationibus à promotore ipsius palam conferantur, efficaciter evincti videntur, illa ante illam solennem inaugurationem Licentiatu non competitivisse: cum in inauguratione doctorali privilegia illa non tam primò conferantur, quam testimonium publicum feratur, quod ea iis competant ratione scientiæ experimentis publicis approbatæ, quæ cum eadem sit, iisdemque experimentis explorata in Licentiatu, non appareat ratio, cur illis eadem privilegia denegentur.

4. Resp. Ad tertium: quod attinet ad privilegium in absentia à sua ecclesia percipiendi fructus beneficiorum; competit id quoque Scholaribus frequentantibus & audientibus lectionibus publicis Theologiae & juris Canonici in Universitate aliqua publica, pro ut statuitur c. ult. h. t. ubi dum dicitur, id eis competere de licentia Sedis Apostolicæ, intelligendum non est, quod ad hoc impetrari debeat à Pontifice, cum ad hoc veniam generalem habeant per c. ultimum, conceditur autem studentibus hoc privilegium, ut excusentur à residentia & interea fructus percipiant ad quinquentium, dum idem docentes ad nullos certos annos, sed illimitatè, quamdiu docuerint, nisi ex speciali causa revocentur ad suas ecclesias, ideo quia præsumitur quinquennium sufficere, ut quis doctus evadat, docentes verò semper promoveant utilitatem universalis Ecclesiæ, idcirco magis amplum privilegium habeant. Pirh. h. t. n. 9. notab. 2. cum Abb. in c. ult. n. 5.

Quæst. 126. quis inter Doctores ordo quo ad præcedentiam in iure, in sessione, congressibus, latione suffragiorum &c. servandus?

Resp. Qui Doctores ejusdem facultatis alios præcedere debeant, pendet ut plurimum à consuetudine, ut in præcedendi iure is defendendus sit, cui hoc diuturni usus observantia stabilivit; ut inquit Wiestn. h. t. n. 20. Arg. c. fin. de consuetud. l. de quibus ff. de LL. & citatis Bald. in c. cum olim de consuet. Menoch. conf. 51. n. 49. conferendo verò Doctores diversarum facultatum inter se, primum locum habent Theologi, dein Juristæ; & inter hos Canonistæ præcedunt Legistas, ac demum sequuntur Medici: Cassan. catalog. glo. mundi p. 10. hac prærogativa fundata in maiore necessitate, utilitate, præstantia objecti & finis, ad quem singulæ facultates ordinatæ. Circa quæ tamen observandum, doctorem inferioris facultatis quandoque præferri alteri superioris facultatis, v. g. Medicum Iuristæ ratione muneris vel administrationis, quam etiam independentem ab his gradibus literariis gerit; ut Gothofred. p. 1. de iure præced. c. 3. §. 21. Menoch. conf. 902. n. 65. Pigbatell. tom. 5. consult. 13. n. 33. Item in hac prærogativa ferendi suffragii aut honorationis loci rationem haberi antiquitatis gradus seu prioritatis promotionis. Mendo. l. c. l. 1. n. 300. Item Doctorem pluribus gradibus insignitum antecedere eum, qui solum uno vel paucioribus decoratus est, V. G. in utroque Jure Doctorem eum, qui Doctor est in solo Jure Canonico, & qui simul in Theologia & Jure graduatus, eum, qui in Theologia tantum est Doctor; ut Felin. in rubric. de majori. n. 3. Bardon. de professor. c. 5. n. 59. Bellizar. in man. tr. 3. c. 6. n. 217. apud Wiestn. n. 23.

ex ea ratione; quod, qui pluribus dignitatibus conspicuus est, præferatur ei, qui una sola ornatus est; ut Bald. in l. sed & milites. ff. de excusat. tutor. Navar. conf. 1. de major. n. 6. Tiraquel. de nobilit. c. 5. n. 8. Gothof. l. c. §. 27. quod tamen ita limitandum, ut non procedat, nisi ex pluribus gradibus, quos quis habet, unus major vel saltem æqualis sit gradus, quem alter solum habet: unde qui simul est juris & medicinæ Doctor non est præferendus ei, qui solum est Doctor in Theologia, ita cum Navar. l. c. n. 7. & Menoch. Wiestn. cit. n. 23. in fin.

Quæst. 127. Num illicitum & Simoniacum sit dare vel exigere aut recipere aliquid pro datione licentiæ docendi?

1. Resp. Primò: Dare & exigere pecuniam vel simile quid pro concessione licentiæ docendi sive sacram sive prophanam disciplinam aliquam, esse illicitum & graviter prohibitum, etiam vigente in contrarium alicubi consuetudine, unanimis & certa habet sententia, fundata in claris textibus c. 1. 2. & 3. h. t. dum c. 2. transgressores hujus præcepti obligantur ad restitutionem præceptorum ex tali datione. & c. 1. & 3. puniri jubentur privatione officiorum & beneficiorum, cujus prohibitionis hæc est ratio, quod meritò censeatur turpe luctum & sordities à viris doctis extorquere quid pro facultate docendi honestas & reipublicæ salutes scientias, ad quas tradendas potius muneribus, honoribus, precibus eos invitari oporteret. Nihilominus illicitum non esse, sed potius æquitati consentaneum à Candidatis pro collatione ipsorum graduum Theologiæ aliarumque facultatum exigere & recipere pecuniam aliave emolumenta temporalia, & quidem in maiore quantitate, quo majores & digniores sunt gradus juxta taxam à majoribus acceptam usuque probatam, probat communis Academiae praxis, & tradunt Less. de 7. §. 7. l. 2. c. 35. n. 83. Suar. de Simon. c. 18. n. 15. Castrop. tr. 17. d. 3. p. 10. n. 4. Mend. de iure Academ. l. 2. a. n. 94. Gonz. in c. nonnullis. h. t. n. 6. in fin. Pirh. h. t. n. 13. Wiestn. n. 34. ex ea ratione, quod gradus isti sint solum approbationes publicæ de scientia & aptitudine ad docendum, quæ sunt quid temporale pretio æstimabiles. Adhæc Academiae pecuniam illam non exigunt pro concessione facultatis docendi, utpote quam facultatem fecere Principes & Magistratus fundatores Universitatum iis, qui testimonio publico digni, & ad hoc munus apti iudicati; sed pro incommoditate & labore, quem cæteri D. D. & membra Universitatis subeunt examinando approbandoque candidatos, & assistendo illis in ipsa inaugurationis sollemnitate, nec non pro honore, emolumentis temporalibus & privilegiorum communicatione, quæ promoti per illos gradus consequuntur; neque his obstat, quod in institutione horum graduum interveniat authoritas Pontificia, cum Pontifex aliqua temporalia instituire & conferre ad splendorem rerum spiritualium, quæ non hoc ipso sint spiritualia & materia Simoniaci, nisi spiritualiter prohibeantur intuitu religionis, quod non sit in his gradibus, Suar. l. c. Castrop. l. c. n. 4. Mend. l. c. n. 96. Wiestn. l. c.

2. Resp. Secundò. Sed & loquendo de ipsa licentia docendi concedenda, licet secundum jam dicta turpe & illicitum sit eam vendere seu conferre pro pecunia, non tamen id ipsum propriè Simoniacum est; ut docent gl. inc. 1. h. t. v. consuetudinis. Fagn. ibid. n. 12. Gonzal. Suar. ll. cit. Less. l. c. n.

82. Barb.

82. Barb. in c. 2. h. t. Wiestn. n. 35. Reiff. n. 19. ratio est; quia nec ipsa doctio in se est quid spirituale, pro ut spirituale in materia Simonia sumitur, etsi sit aut contineat actum entitative spirituales, hoc est, procedentem ab intellectu, & in eo tanquam potentia spirituali subiectum, sed officium merè temporale, prout ampliùs dicitur *quest. seq.* neque ex se ordinata ad actus propriè spirituales, dum tendit ad scientiam in intellectu audientium seu discipulorum generandam, cum non omnis scientia, quæ est de Deo rebusque divinis magis sit donum Dei spirituale & supernaturale, quam ceteræ artes, sanitas & vires. Sed neque his obstat, quòd potestas docendi origineur à potestate jurisdictionis supernaturalis, qualis est in Prælati maxime in Capite Ecclesiæ, cum ea potestas jurisdictionis seu jurisdictionis Ecclesiastica extendat se ad plura, quæ sunt ordinis naturalis & politici, ut patet, dum punit crimina sui vel mixti fori pœnis civilibus, V. G. carcere, inedia, multâ pecuniaria. Less. l. c. *juncto* n. 83. unde etiam videtur necesse non esse, facere discrimen (uti facere videtur Castrop. l. c. n. 3.) five hæc concessio procedat à jurisdictione temporali seu seculari, five à spirituali seu Ecclesiastica.

Quest. 128. Num illicitum sit & Simoniacum pro ipsa doctioe & officio docendi recipere stipendium pecuniarium?

Resp. Neque Simoniacum neque illicitum est, pro munere five actu & labore docendi Theologiam five Scholasticam five moralem, quæ casus conscientie spectat, five positivam, quæ circa interpretationem S. Scripturæ versatur (idem est de doctioe Juris Canonici, multoquæ magis procedit de doctioe Juris Civilis, medicinæ, philosophiæ, utpote quæ omnino profana est) exigere justum stipendium seu mercedem, ita contra Palud. Antonin. Sylv. & paucos alios, Soto. l. 9. de *just. q.* 5. a. 1. Less. l. c. n. 80. Tholet. l. 5. *sum. c.* 88. n. 3. & 4. Suar. l. c. c. 18. n. 9. & *seq.* Laym. l. 4. *rr.* 10. c. ult. §. 4. n. 30. Castrop. *rr.* 17. d. 3. p. 10. n. 2. Pirh. h. t. n. 11. Wiestn. h. t. n. 38. &c. ex ea ratione, quòd imprimis ipsa hæc doctrina immediatè necessariò & per se non dependeat ex principiis supernaturalibus; cum non supponat necessariò fidem supernaturalem in docente, siquidem & ab hæretico & actualiter de fide dubio tradi potest. Ex licet conclusio strictè Theologica dependeat à præmissis, quæ sunt de fide seu revelatæ, non tamen hæc, quatenus creditur, influunt in dictam conclusionem, ac ita non nisi remore & per accidens se habet fides supernaturalis ad illam. Sed neque ab objecto divino & supernaturali, quod habet, generatur cognitio supernaturalis. Neque

ex fine intrinseco, utpote qui est intellectum illuminare & instruere ad veritates Theologicas cognoscendas, vi facultatis suæ naturalis discurrendo suppositis propositionibus revelatis, non verò movere voluntatem ad pios & supernaturales affectus, aut procurare animarum salutem, quem per accidens Doctor docendo intendere possit. Et esto doctrina Theologica in se esset supernaturalis ex principiis, objecto & fine, hæc non attenduntur, dum stipendium & merces datur pro doctioe, sed actus & labor docentis, qui non minus naturale quid est & pretio æstimabile, quam impensus aliis scientiis tradendis, ut bene Pirh. l. c. notandum tamen hic cum eodem, quòd licet Magister extraordinariè docens absque eo, quòd ratione beneficii aut annexi illi officii ad hoc teneatur, possit licitè & justè exigere stipendium, si tamen, ubi obligatio docendi annexa beneficio exigit illud ultra stipendium, quòd recipit ab ecclesiâ, non sit Simoniacum, quia semper accipitur temporale pro temporali, etsi illa functio ex justitia sit debita. Neque etiam jure Ecclesiastico prohibitum in c. 1. & 2. h. t. sit tamen illicitum & injustum illud recipere, dum pro hoc officio statutum est illi ab Ecclesiâ stipendium justum cum expresse vel tacito pacto docendi de cetero gratis. Notandum item, quòd similiter Simoniacum aut illicitum non sit dare stipendium, seu pretium pro datione consilii & resolutionis, non tantum Medicæ & Juridicæ, sed & Theologicæ & Canonice, sistendo in pura instructione intellectus petentis: & si is dein ea utatur ad dirigendam & pacandam conscientiam suam. Ita probabilius Suar. l. c. a. n. 19. Nav. in *man. c.* 23. n. 10. Castrop. l. c. n. 5. Pirh. n. 13. Wiestn. n. 40. cum Divo Thom. 2. 2. *q.* 100. a. 3. ad 3. contra Less. *cit. c.* 35. n. 78. & 79. ex earatione, quòd dicta instructio, resolutio & responsum sit actus merè naturalis, quo scientia humanâ industriâ acquisita per modum humani ministerii ad finem naturalem, scilicet ad intellectum veritatis moralis cognitione erudiendum communicatur ut Pirh. l. c. & ex eo Wiestn. qui tamen contrarium; siue Simoniacum esse ait, n. 41. si responsum tale ad conversionem pagani vel hæretici, ad timorem & amorem Dei, odium peccatorum, virtutis & salutis studium excitandum redderetur. Quod postremum quoque de concionando dicit, Castrop. l. c. 7. citatis pro hoc D. Thom. ubi ante, *Cajet. quodlib.* 2. a. 12. Angel. V. *Simon.* 3. n. 9. Hort. in *sum. l.* 6. tit. 5. Suar. l. c. n. 2. Less. l. c. n. 79. eò quòd sacra concio referatur primò & per se ad movendam voluntatem ad bona paulò ante enarrata. Item n. 6. de doctrina catechetica seu christiana dicit cum Less. l. c. n. 78. dum traditio illius ordinatur ex se immediatè ad prædictos fines supernaturales.

TITULUS VI.

De Judæis & Saracenis & eorum servis.

Quest. 129. Judæi & Saraceni qui sint, & unde dicantur.

Resp. Primò. Judæi primitus dicti Hebræi ab Hebro, ejus familia cultum veri Dei semper retinuit, ceteris idololatriæ deditis. Dein vocati Judæi à tribu Juda belliosiore & præstantiore, è qua eorum Reges assuebantur. Sunt, qui legem Moisaicam duntaxat, rejecto

Novo Testamento ad literam superstitione sine fide in Christum Dei filium & mundi Salvatorem sectantur, eorumque error & infidelitas Judaismus vocatur. Host. in *sum. h. t. n.* 1. & 2.

2. Resp. Secundò: Saraceni ad declinandam ignominiam & generis labem, dum aliàs ab Agar ancilla Ismaëlis matre descendunt (unde & Agareni dicuntur) nomen à Sara uxore Abraham assumentes, ut Covar. *var. resol.* l. 4. c. 9. sunt, qui nec